Netwerkzorg: het nieuwe normaal

Netwerkzorg/
psychiatrie

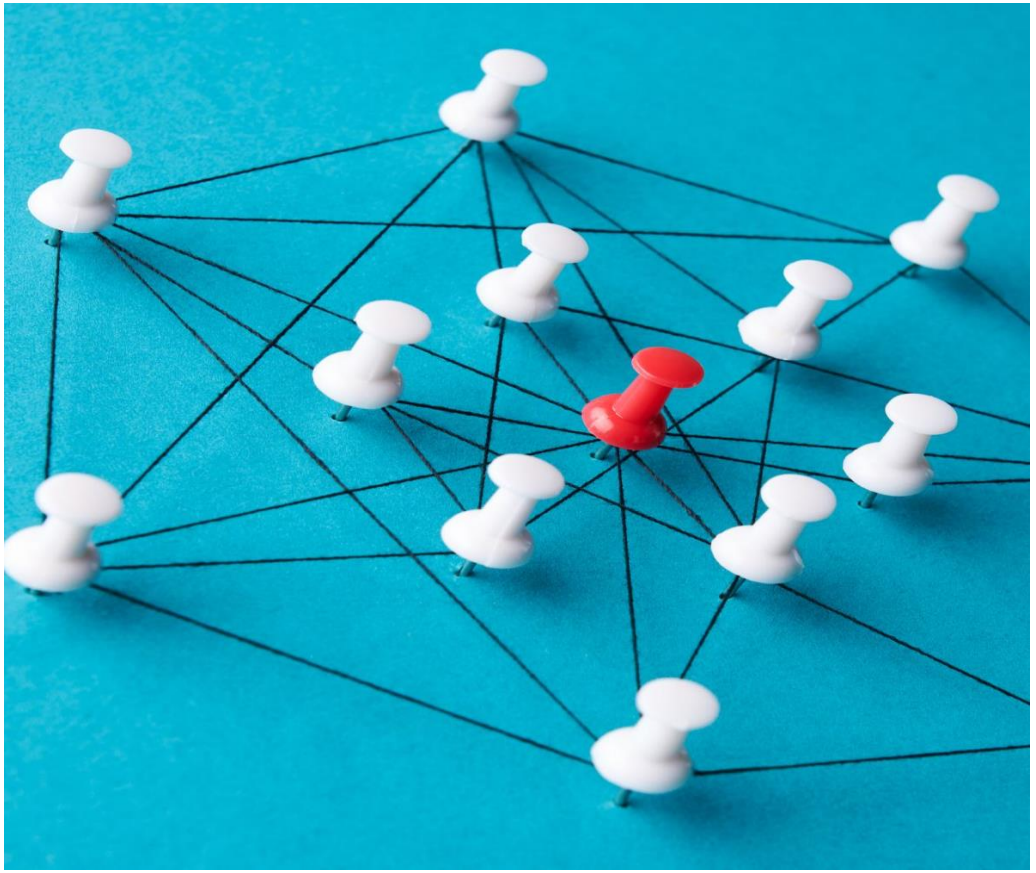

Zeist

Prof.dr. C.L. Mulder

11-11-2026

Netwerkzorg op micro-, meso en macroniveau

Een praktisch antwoord hoe om te gaan met complexiteit en toenemende vraag

Samenwerken in de preventie, behandeling en begeleiding van de burger en diens naasten mogelijk te maken, over afdelingen, instellingen en domeinen heen

Burgers, naasten en professionals verbinden tot zo goed mogelijk functionerende netwerken

Stimuleren eigen regie waar kan

DOMEINOVERSTIJGEND SAMENWERKEN

JUISTE ZORG OP DE JUISTE PLEK

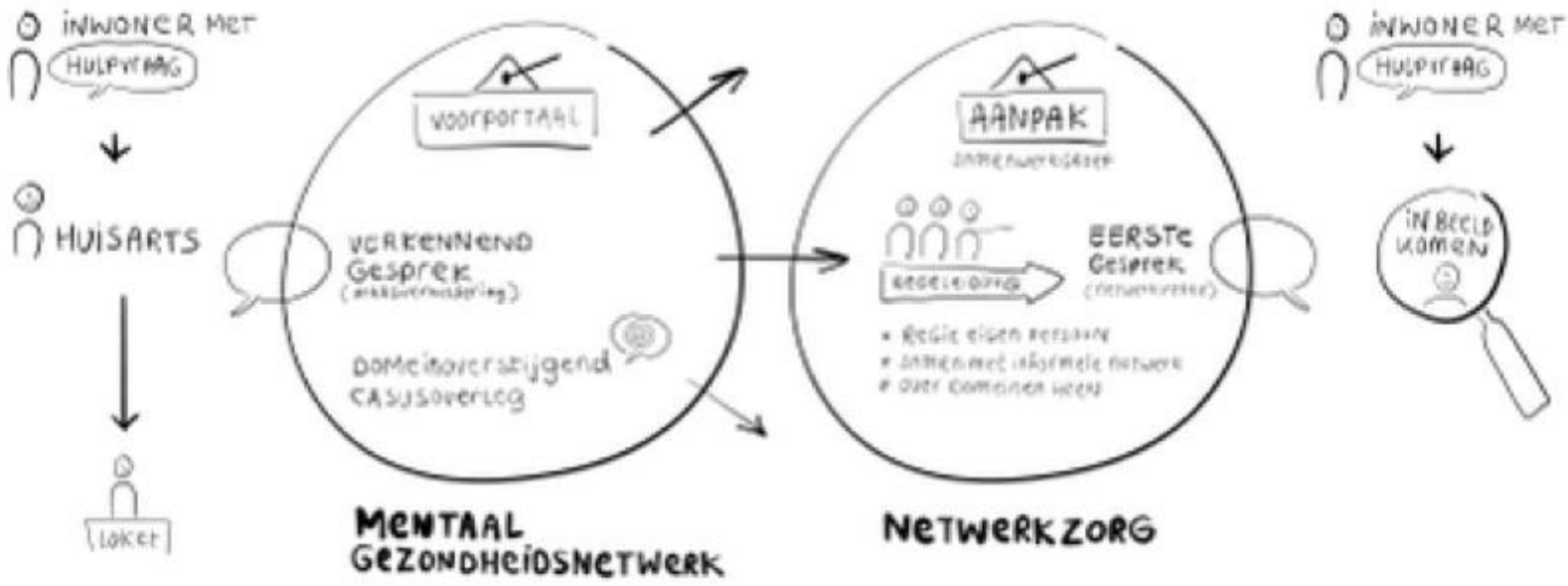

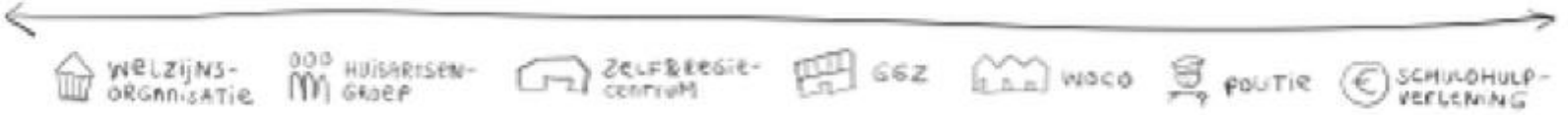

Samenwerking/Cocreatie (GEM)

short list van missende sectoren
(relevant voor de ggz)

ggz instellingen
de verslavingszorg
het sociale domein
de huisartsen
de psychogeriatrie
kind&jeugd sector
schuldhulpverlening
politie
woningbouwverenigingen
scholen
werk
sportclubs
familie
vrienden
buurten

Met dank aan Ph. Delespaul

Mentaal gezondheidscentrum: verkennend gesprek 25% naar sociaal domein

- GGz en sociaal domein doen samen het verkennend gesprek
- Nadien, bij verwijzing naar ggz: netwerkintake

De netwerk-intake

UMC Utrecht
Karin Hagoort
Tessa Augustijn
Floortje Scheepers
Phrenos
Danielle van Duin

UMC Utrecht

Doorbraakproject Netwerkpsychiatrie

kenniscentrum phrenos

Stap 4; verandering (waar heeft u zelf invloed op/wat kunt u zelf doen? Waar kunnen anderen u bij helpen? Wat kunnen naasten en professionals toevoegen?

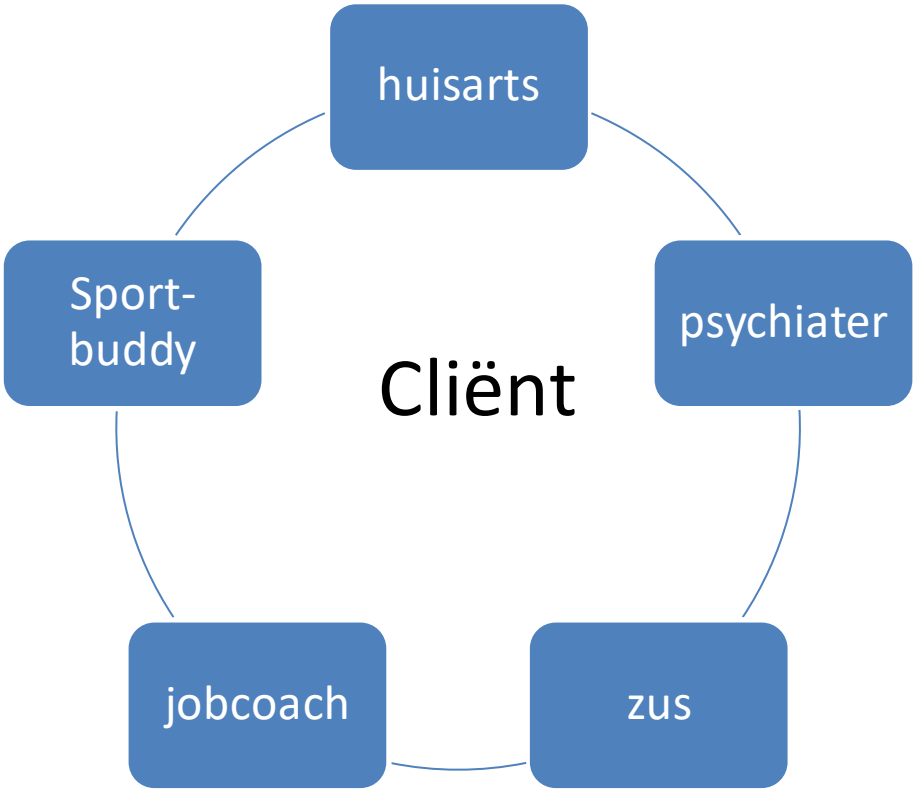

UMC Utrecht

Doorbraakproject Netwerkpsychiatrie

kenniscentrum phrenos

Van netwerkintake naar resourcegroep: voortdurende domein-overstijgende samenwerking

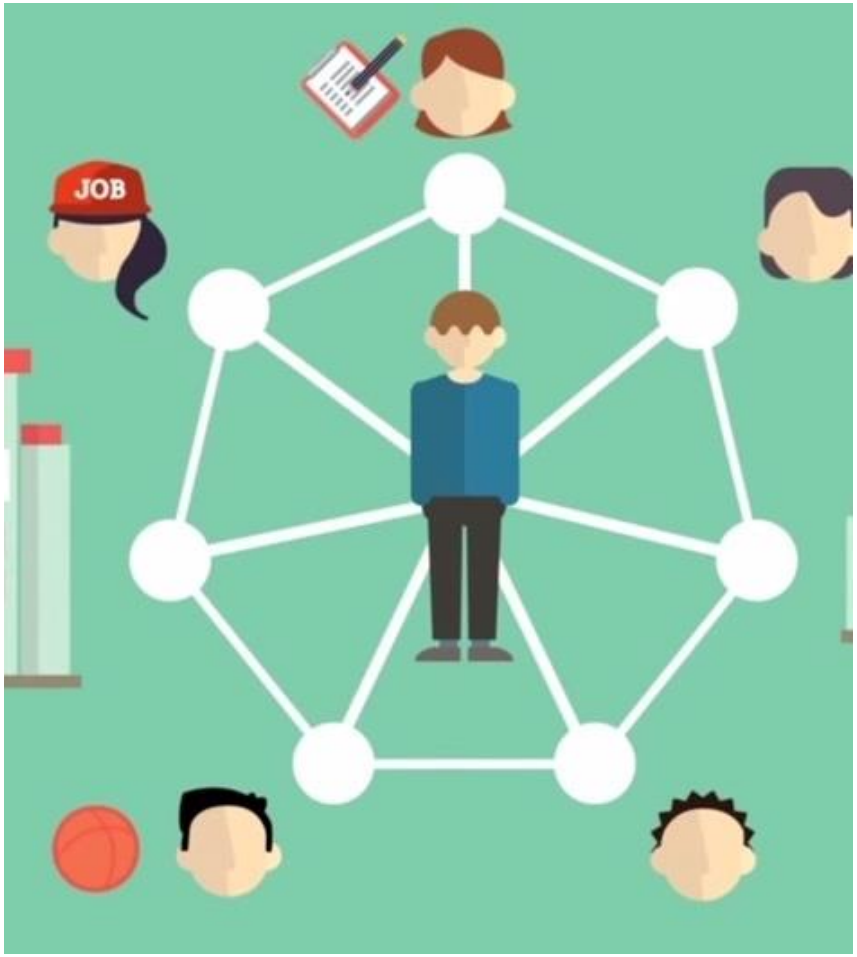

Resource/Samenwerkgroep

- Start samen met hulpverlener: verkennend gesprek, netwerkintake of ZAG
- Als regel de cliënt in de regie, zodra het kan
- Client nomineert:
  - Informele netwerk (naasten/bekenden)
  - Met hulp van regie-ondersteuner: hulpverleners ggz/sociaal domein voor behandeling of praktische ondersteuning

veerkrachtige netwerken

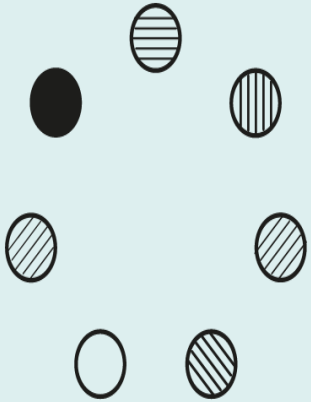

betekenisvolle rollen

Ervaring van sociale steun

Cliënt: ansich is het zeker behulpzaam geweest ja. Het helpt, zeker.

Onderzoeker: Ja?

Cliënt: Alleen al om al die mensen in een ruimte te hebben van oke, ja, kijk eens wat, wat voor netwerk ik eigenlijk om mij heen heb. Om dat voor je te hebben, letterlijk, in beeld, om je heen. Dat is heel waardevol en heel steunend.

Erkenning van naasten

Hulpverlener tegenover naaste:
"Ik vind het... Ik heb jullie verhaal in het vorige gesprek natuurlijk wel een klein beetje meegekregen. Maar ik snap uw zorgen absoluut hoor meneer. Als u dat allemaal heeft meegemaakt dan kan ik me voorstellen dat het ontzettend eng is en spannend is om deze stap weer te maken"

Nabijheid van collega’s

De samenwerkgroep als platform voor consultatie en tijdelijk meebehandelen

Figuur 2. Cumulatieve ggz-kosten na 5 jaar, met en zonder hoogspecialistische consultatie bij de behandeling van eetstoornissen

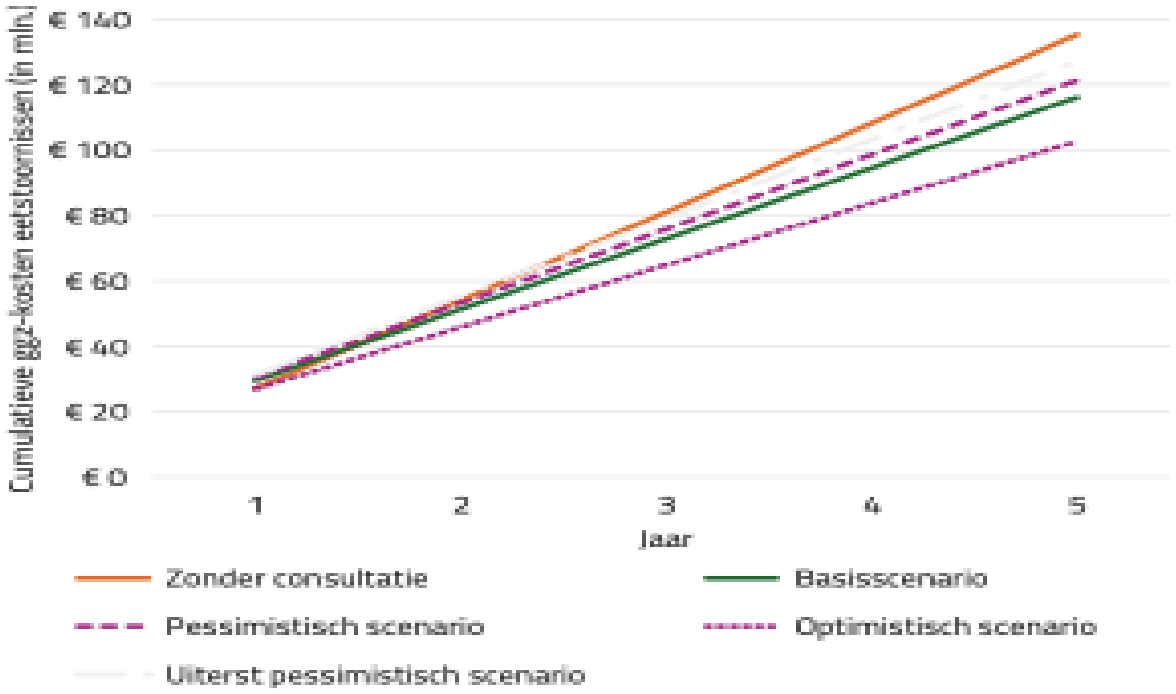

Voogt e.a. TvP 2026

Figuur 1. Beschikbare behandelcapaciteit in de ggz, in het jaar van (benodigde) en het jaar na (vrijgekomen) hoogspecialistische consultatie bij de behandeling van eetstoornissen

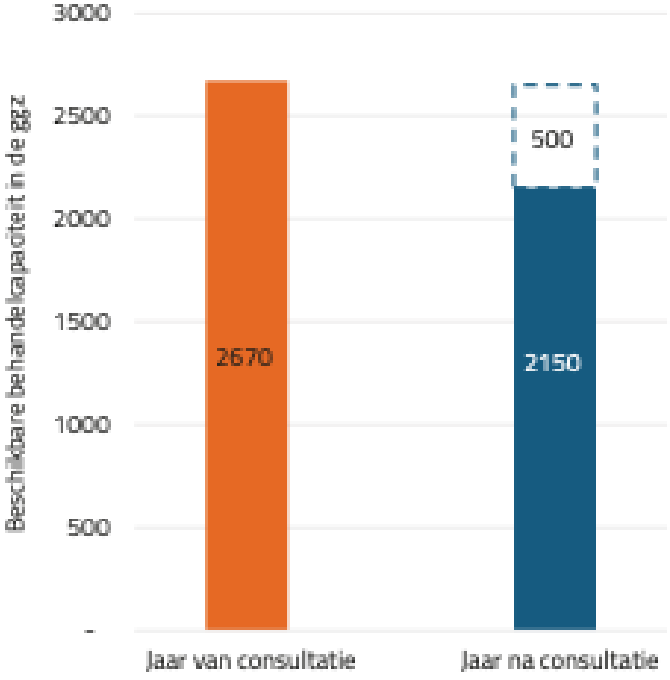

Samenwergroep rondom patient met eetststoornis
in FACT, waarbij specialist eetstoornis tijdelijk meebehandelt

Schut et al. Journal of Eating Disorders (2024) 12:213
https://doi.org/10.1186/s40337-024-01172-z

Voogt e.a. TvP 2026

De T-shaped professional in netwerkzorg

Economie van de tussenruimte

Collectief ondernemen voor een economie die wérkt

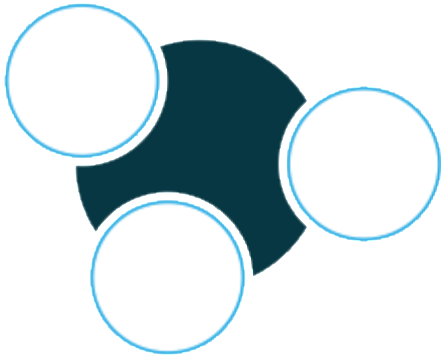

Figuur 2: Accent op de tussenruimte

DR. FRANK BERKERS

Figuur 8: Woud van organiseervormen (bron: eigen bewerking)

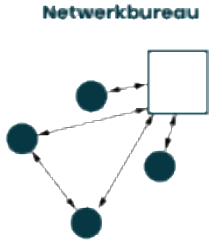

Een toegewezen en aparte entiteit is gecreëerd om het netwerk te managen

Economie van de tussenruimte

Wanneer organisaties/professionals intensief samenwerken wordt deze tussenruimte actief benut: er ontstaat uitwisseling van kennis, gedeelde verantwoordelijkheid en gezamenlijke waardecreatie.

In situaties waar organisaties/professionals langs elkaar heen werken blijft deze ruimte onontgonnen

Vraagstukken die van iedereen en van niemand zijn

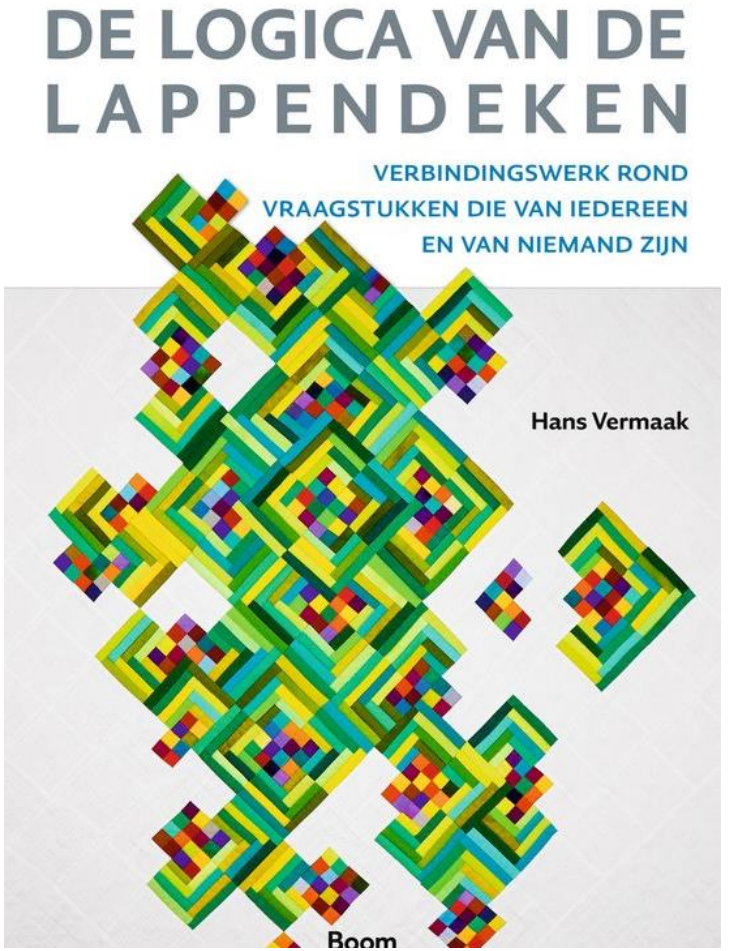

"Het is nooit netjes, maar het werkt vaak beter dan het plan. De lappendeken biedt troost: ze zegt dat onvolmaaktheid geen falen is, maar een vorm van realisme"

Effecten netwerkzorg microniveau

- Meer persoonlijk herstel,
  - beter functioneren

Persoonlijk Herstel

- Kostenreductie

- Verwacht
  - Minder terugval
  - Efficientere zorg

Netwerkzorg

- Op het nivo van de cliënt

- Op het nivo van organisaties

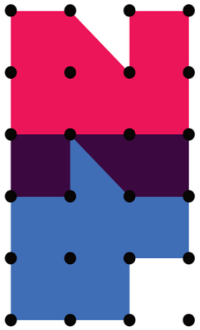

Verkennend gesprek ->

Netwerkzorg Rijnmond

De Praktijk

Werkconferentie

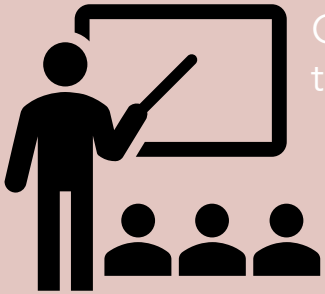

Gezamenlijke trainingen

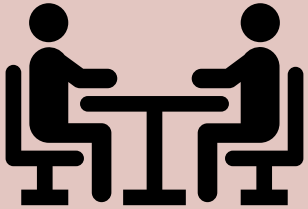

Leertafels

Korte lijnen

Samenwerkgroepen ook door andere organisaties

Uitgelicht inzicht 1:

Het levert wat op

Je ontdekt nieuwe lijnen. Mensen hebben meer netwerk dan we dachten.
Als je zo eenmaal kijkt, kun je niet meer anders: Welke mensen om iemand heen kun je betrekken?
Zou zoiets zijn alsof je amputeer als je hiermee stopt.
Het is een verrijking van werk en voorkomt burnout.

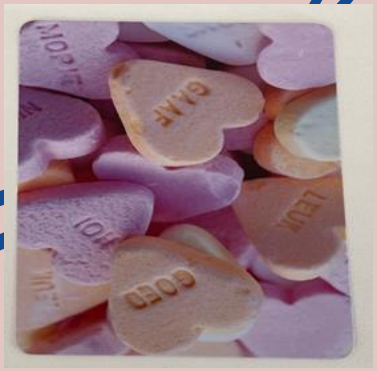

Geleerde lessen implementatie NWZ afgelopen jaren

Reacties bij de start van netwerkzorg:

- Betrekken van naasten en domeinoverstijgend samenwerken doen we al…..
- Kost teveel tijd
- Naasten kunnen of willen niet betrokken worden

Geleerde lessen implementatie NWZ afgelopen jaren

- Bottom up: zoek enthousiastelingen
- Top down: maak een scholings- en implementatieplan en betrek clienten- en familie-raad en alle leidinggevenden
- Organiseer het meso-niveau: betrek HA en collega-instellingen en maak de invoering van NWZ een gezamenlijke verantwoordelijkheid
- Vier successen en deel succesvolle casuistiek
- Neem de tijd om netwerkzorg tot het nieuwe normaal te maken

Wat levert netwerkzorg op?

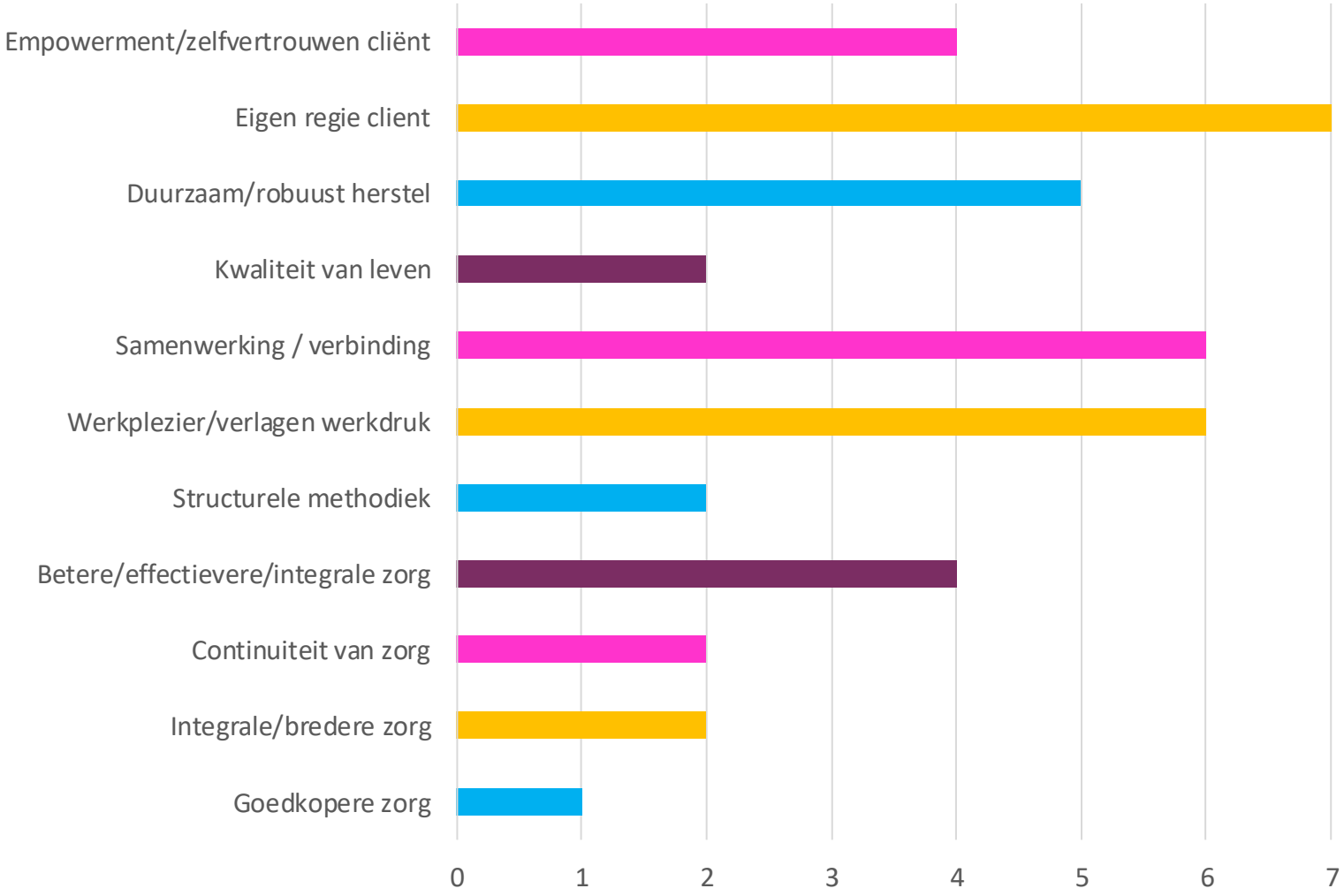

Netwerkpsychiatrie
Samenwerken aan herstel en gezondheid
Niels Mulder
Jaap van Weeghel
Philippe Delespaul
Frits Bovenberg
Bram Berkvens
Eva Leeman
Hans Kroon
Tom van Meerlo
Gerdie Kienhorst
Boom | de tijdstroom

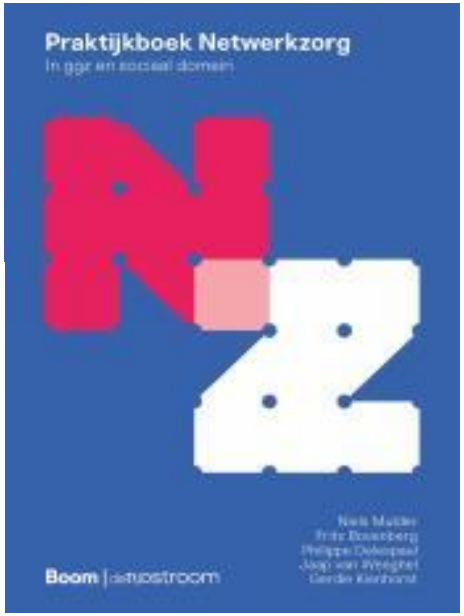
Praktijkboek Netwerkzorg
In ggz en sociaal domein
Niels Mulder
Frits Bovenberg
Philippe Delespaul
Jaap van Weeghel
Gerdie Kienhorst
Boom | de tijdstroom

Ecosysteem
Mentale
Gezondheid
(EMG)
ECOSYSTEEM
MENTALE GEZONDHEID

Praktijkboek
resourcegroepen
Herstellen doe je samen
Eva Leeman
Cathelijn Tjaden
Frits Bovenberg
Niels Mulder
Gerdie Kienhorst
Boom

Resourcegroepen
voor jongeren
Methodiek voor
netwerkversterkend werken
Boom | de tijdstroom

Conclusies Netwerkzorg Nieuwe Normaal

- Ecosysteem mentale gezondheid ‘’in place’’

- Huisarts -> verkennend gesprek/(netwerk)intake -> domeinoverstijgende samenwerkgroep met naasten -> uitstroom van professionals

- Netwerkzorg is concrete invulling van domeinoverstijgende samenwerking
  - Client/Naasten
  - Sociaal domen
  - GGz

- Effectiever gebruik van bestaande bronnen

- Opnemen in scholing